

39. ↑

Henryk Stażewski

Kompozycja, 1970 r.

Cena wylicytowana: 38 000 zł

akryl/płyta, 18 x 24 cm

sygnowany p.d.: 'H. Stażewski'

18 x 24 cm (kompozycja), 33 x 38,5 cm (wraz z oprawą autorską) sygnowany i datowany na odwrociu: '1970 | H. Stażewski'

Podatki i opłaty

- Do kwoty wylicytowanej doliczana jest opłata aukcyjna. Stanowi ona część końcowej ceny obiektu i wynosi 18%. - Do kwoty wylicytowanej doliczona zostanie opłata z tytułu "droit de suite". Dla ceny wylicytowanej o równowartości do 50 000 EUR stawka opłaty wynosi 5%. Opłata ustalana jest przy zastosowaniu średniego kursu euro ogłoszonego przez NBP w dniu poprzedzającym dzień aukcji.

Esej

„Przez sztukę włamujemy się do prawdy rzeczywistości, kryjącej się w szarej mgłę pyłu codzienności, która dla artysty zawiera złudzenie rzeczywistości lub rzeczywistość fałszywą”. –HENRYK STAŻEWSKI

Abstrakcja geometryczna mająca swój początek w estetyce konstruktywizmu była tym, z czym najczęściej kojarzony jest Henryk Stażewski. Choć jego bogate i różnorodne oeuvre nie ogranicza się do form geometrycznych i zawiera w sobie znacznie mniej znane wizerunki portretowe czy przedstawienia aktów kobiet, to właśnie estetyka abstrakcji geometrycznej była tą, do której powracał przez kilkadziesiąt lat swojej wyjątkowo długiej aktywności artystycznej. Geometria dla konstruktywistów była tym, co decydowało o „obiektywizmie” twórczości. Miała ona przedstawiać nie tyle własne doświadczenia twórców i twórczyń lub ich odczucia, ile to, co da się zmierzyć i precyzyjnie wykreślić, przeanalizować i opisać językiem niebudzącym wątpliwości. Odwołanie się do figur geometrycznych miało spełniać również rolę polegającą na depersonalizacji twórczości, co wiąże się bezpośrednio z opisaną powyżej „obiektywnością” przeciwstawioną „subiektywizmowi” odczuć i arbitralnej artystycznej ekspresji. To właśnie użycie najprostszych form miało pozbawiać sztukę naleciałości tych emocjonalnych naddatków poprzez ukrycie osobowości artystów i artystek za abstrakcyjną formą obrazu. Geometria uważana była za synonim naukowości, a w związku z tym odpowiadała postulatowi przekształcenia sztuki w sposób intelektualny oraz przemiany artystów i artystek w badaczy i badaczki, którzy swoją aktywnością uczestniczą w zracjonalizowanym i zorganizowanym świecie. Tym samym geometria jest synonimem progresywnego, programowo zracjonalizowanego modernizmu, którego jednym z przykładów jest sztuka konstruktywistów. Stażewski był współzałożycielem grupy konstruktywistów „Blok” w 1924 oraz kolejnej grupy skupiającej awangardowych twórców i twórczyń w 1926 o nazwie „Praesens”. W tej ostatniej artyści i artystki działali wspólnie z architektami i architektkami. W roku 1929 powstała grupa „a. r.”, której najważniejszym osiągnięciem było stworzenie międzynarodowej kolekcji sztuki nowoczesnej i ulokowanie jej w łódzkim muzeum, znanym później jako Muzeum Sztuki w Łodzi, również z udziałem Stażewskiego. To właśnie w latach 20. ubiegłego wieku ukształtowała się stylistyka sztuki Stażewskiego, której pozostał wierny przez kolejne dekady, decydując się niekiedy na odejścia od tej formuły, niemniej jednak powracając do niej raz za razem. Prace inne niż te przynależące do nurtu abstrakcji, zwłaszcza geometrycznej, Stażewski prezentował często w drugiej połowie lat 40. XX wieku oraz na początku kolejnej dekady, gdy obowiązywał w sztuce polskiej socrealizm, w którym również miał swój udział. Jednak po roku 1955, wraz z nastaniem politycznej i kulturowej odwilży w państwach bloku wschodniego, artysta znowu zaczął wystawiać abstrakcyjne płótna, a następnie również reliefy. Stylistyka ta towarzyszyła mu do końca jego życia. Prezentowana praca Stażewskiego pochodzi z 1970, a jej forma wydaje się dość wyjątkowa. Stażewski skupiony był wówczas bowiem głównie na tworzeniu trójwymiarowych reliefów, często uformowanych w sposób zbliżony do siatki: pole obrazowe o powierzchni kwadratu podzielone było w nich na mniejsze kwadraty, ściśle i regularnie wypełniające powierzchnię, skierowane jednocześnie w stronę widzów, tworząc przestrzenną konstrukcję. Prezentowana praca posiada formę płaskiej, malarskiej kompozycji zorganizowanej za

pomocą przecinających się linii, ułożonych diagonalnie i miejscami zaokrąglonych. Odmienne jest od modularnych reliefów posługujących się motywem kwadratu lub „beczki” (prostokąta o zaokrąglonych bokach). Ważnym składnikiem kompozycji dla Stażewskiego był również kolor. Artysta zainteresowany był psychologią odbioru barw, sposobu, w jaki działają na odbiorców jego obrazów. W prezentowanej pracy zastosował on bliskie sobie pod względem tonu róże i fiolety, które łączą się, nie tworząc kontrastów. „Dążenie do porządku. Kolory kontrastowe powodują podrażnienie siatkówki oka przy przeskakiwaniu od jednego koloru do drugiego. Przejścia kolorystyczne stopniowe, pozbawione kontrastów dają wrażenie spokoju i porządku. W ten sposób przeciwstawiam się chaosowi kolorów emocjonalnych” – tak artysta charakteryzował swoje podejście do zagadnienia barwy.